

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.	REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.	Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Reklamów nadesł. redakcja nie zwraca.
PRENUMERATA WYHOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 80, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80. Zmiana adresu kop. 20. Listów nielancowanych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.	CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitywy jednosłupowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.	

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

TOWARZYSTWO AKCYJNE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE

„L. J. BORKOWSKI”

WARSZAWA, ulica MAZOWIECKA № 11.

8 ODDZIAŁÓW

w Warszawie, Częstochowie, Łodzi, Dąbrowie Górniczej, Radomiu, Lublinie, Białymstoku i Moskwie.

Adres telegraficzny „ELIBOR”

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 1,500,000 RUBLI.

ŻELAZO — **BELKI** — **BLACHY**
Okucia budowlane z białego metalu „ELIBOR”
KOSY — **LEMIESZE** — **ODKŁADNICE** — **ŁOPATY.**
Wszelkie artykuły techniczne i budowlane
Pasy do transmisji

WĘGIEL — **KOKS** — **CEMENT.**

Jenerałna reprezentacja i wyłączna sprzedaż na Królestwo Polskie:

STALI AMERYKAŃSKIEJ „Crucible Steel Co-“ i PILNIKÓW „Czarny Djament” BARNETT Co-.

Zarząd Dóbr „Ostrowy” JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Wielkiego Księcia MICHAŁA ALEKSANDROWICZA.

Niniejszem zawiadamia Szanownych mieszkańców miasta Częstochowy że od 1-go Października są do wynajęcia sklepy i mieszkania za wszystkimi wygodami w nowo-wybudowanych domach dochodowych przy ul. Teatralnej. Wiadomość u Zarządzającego budową Inżyniera Matulewicza, ulica Teatralna № 58/60, Telefon № 3—45.

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od soboty 22 do poniedziałku 24 Listopada 1913 roku włącznie.

Tygodnik Gaumont'a ostatnie nowości (z natury)
PUDOWY WUJASZEK NA RANTCE (komiczne.)
POŚWIĘCENIE MATRI Dramat w 3-ch częściach z udziałem słynnej artystki JENI PORTEN.

NA SCENIE: Pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego, —
INA OGÓLNE ŻĄDANIE PUBLICZNOŚCI!

ZWARJOWANE PODWÓRKO Sensacyjny wode wil w 2-actach

ANONIS od wtorku 25 Listopada r. b. NOWOŚĆ: Barza w Cisłości dramat w 1-ym akcie Nani po raz pierwszy tłumaczył A. Strzelecki.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4—77.

Program od soboty 22 do wtorku 25 Listopada r. b. (włącznie.)

MIŁOŚĆ OPIEKUŃCZA

Wzruszający dramat w 3-ch częściach.
Wujaszek wróg samochodów (komedja)

DZIENNIK PATHE № 241 A. — Sprawy bieżące — Kronika

Nad program: **Otwarcie nowego szpitala na Zawodziu** Zdjęcie własne.

NA SCENIE: „STILSSON” W magazynie lalek.
Tylko kilka występów: rodziny imitacja postaci historycz.
W Fotoplastykonie WYCIECZKA do NORWEGJI

II-ga Aleja № 38. — Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od soboty 22 do poniedziałku 24 Listopada (włącznie)

Godzina przed kaźnią

Wybitny dramat w 3-ch częściach wykonany przez artystów Duńskich
Młode lata (znak. komed.) — Kronika Gaumont'a (nat.)
CZUŁE KUZYNKI (komiczne)

Na scenie: pod artystycz. kierunk. A. Alisiewiczza

Ogromna Awantura

Bardzo wesoły wodewil w 1-ym akcie.

Nad program występy słynnego TAF-TAFTA

komika ekscentrysty, porodziły sadyziwiającego swoją zręcznością wybuch śmiechu aż do łez w pantominie „ZWARJOWANY PUZKOWNIK”

Lekarz Dentysta chrześcijański
Stefan Barylski
II Aleja № 43 tel. 611.
Przyjmuję od 10-1 i 4 g. 8 p. p.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjęcia: D. FILIPOWICZ od 10—1 i od 3—6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9—1 i od 3—7 po połud.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9—1 i od 3—7. Leczenie, biombowanie. Zęby sztuczne. Ceny niskie.

D-r. Z. BEM
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8—9 rano i od 3—5 po południu, Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
III-a Aleja № 53, tel. 579.

A. DĘBICKI Geometra przysięgły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykonują wszelkie roboty miernicze.

Kaucjonowane biuro
nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny.
Teatralna 26. Rekomenduje nauczycielki, froblanki, ochraniarki, bony.
Biuro otwarte od 9 rano do 6 p. p.

DOM własny Towarzystwa Dobroczyńności dla Chrześcijan znajduje się przy ulicy Staszycy nawprost № 24 ulicy Jasnogórskiej.

Chrześcijańska Pracownia czapek i kapeluszy.
„CZAPNIK POLSKI”
Aleja 2 Nr. 30 dom Wierzbickiego w Częstochowie. Została zapatrzona w świetny transport futrzanej konfekcji damskiej oraz czapek futrzanych i kapeluszy męskich dziełnych Ceny przystępne. K. Chawłowski

Jan SKALMIERSKI

Biurowo Techniczne II Aleja № 20, tel. № 112.

Przyjmuje instalacje oświetlenia elektrycznego przenoszenie siły, urządzenia stacji elektrycznych, telefonów, motorów i t. p.
Poleca wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski
Częstochowa Aleja 3-cia dom własny
Egzystuje od roku 1887. Telefo 2-60.
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI WYKONYWA Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY PRZYSTĘPNIEJSZE

BONBONS DE VARSOVIE

oraz **CIASTKARNIA ELEKTRYCZNA**
Bracia **WEBER** II-ga Aleja № 29. tel. 631.

Polecają znakomite paczki **Ciastka Bessierowe** **Buzze Paryskie** wyborne pierniki na funty Herbatniki w stu gatunkach. Ciasta na funty po 30 kop., wielki wybór karmelków cukrów i t. p. Największy wybór czekoladek Dla kupujących i f. czekolady w tabliczkach oddajemy 5% ustępstwa. Przyjmujemy zamówienia na Torty Lody Tace Ciast i t. p.

Uprzejmie prosimy Sz. Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie zaległej prenumeraty i odnowienie na kwartał bieżący, gdyż zalegającym w opłacie zmuszeni będziemy wstrzymać, wysyłkę **Gońca**.

Pierwsza Elektryczna fabryka wyrobów chemicznych i puszek blaszanych z własną litografią.

POLECA ZNAKOMITĄ PASTĘ „GIMZOLIN”

E. Glińskiego z marką „Wagon” nagrodzona na wystawach. „GIMZOLIN” przewyższa swoją dobrocią pasty zagraniczne. Hurtowa sprzedaż w Częstochowie stow. „Obro- na” ul. Ogrodowa № 11.

w **Lodzi:** M. W. Gliński ul. Mikołajowska № 34. Telef. 4-43.
w **Piotrkowie:** P. Ramza ul. Katarzyny № 8. skład skór.

Skład główny w Warszawie ul. Radzymińska № 11. dom własny. Tel. 66-57.
Z poważaniem **EDWARD GLIŃSKI**.

MAGAZYN KONFEKCIJ MĘSKIEJ 0796

M. MARCZEWSKIEGO

w Częstochowie, II Aleja 29. — Filja w Piotrkowie ul. Kaliska № 8.
Jedyny chrześcijański skład dywanów i chodników w wielkim wyborze.

POLECA: Białinę męską, Krawaty, Kapelusze, Czapki Kalosze Petersburskie Szelki, Parasole, Laski, Ręka wiczki, Wyroby skórzane, Artykuły toaletowe i wyroby wełniane systemu D-ra Jaegera
Pantofle dla dorosłych i dzieci. Obuwie petersburskie męskie, damskie i dziecięce

SEKRET

Jak otrzymać czystą twarz różową, młodzieńczą i oświecającą, piękną skórę, znajduje się w codziennym myciu się prawdziwym **mydłem z mleka Lillowego „KONIK”**

Bergmann & Co., Radceut,

po 50 kop. sztuka.

Dostać można wszędzie.

Ładac tylko w czerwonym opakowaniu

Główny skład na Państwo Rosyjskie:

Wskazywanie miejsca, ul. Piotrkowska, Malaja Konstantinowa 10

HURTOWE SKŁADY Stowarz. Kupców Chrześcijan

pod firmą **„OBRONA”**

w **Częstochowie**, ul. Ogrodowa № 11.

Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary Kolonialno spożywcze. **Cena na wszystkich artykuły rynkowa, (najniższa).**

Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędných cukrowni **Lublin, Milejów i Nielewów**.

Pierwszy w Częstochowie Chrześcijański HURTOWY SKŁAD

Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą:

N. ZARUSKI i S-ka

Ulica Ogrodowa № 11.

Posiada na składzie w wielkim wyborze Koronki, Wstążki, Nici Białinę wełnową papierową i gumową, Krawaty, Szelki Portmonetki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

Praktyczna **szkoła kroju i szycia** metodą Wortha mistrzyni cechowej

ŁUCJI JURASZEK

w **Częstochowie**, II Aleja 38 m. 13.

Przy szkole pracownia ubiorów damskich i dziecięcych. Po ukończeniu szkoły-praktykantkom wydaje się **dyplom krawiecki**.

Ceny przystępne.

0812-2

Wykończenie solidne.

Najlepsze źródło kupna i sprzedaży

w **Częstochowie**, **Noworadomsku**, **Zawierciu**,
Zagłębiu i okolicy to ogłoszenia w

„GOŃCU CZĘSTOCHOWSKIM”

Wielkie uznanie, jakim cieszyły się u czytelników poprzednie wydawnictwa **Gwiazdkowe** naszego „Gońca Częstoch.” skłania nas do wydania i w r. b.

NUMERU GWIAZDKOWEGO

w **Niedzielę** dnia 14 **Grudnia** r. b. o zwiększonej objętości przy uwzględnieniu odpowiedniej treści — i aktualnych ilustracji, oraz specjalnego działu **Informacyjno-Handlowo-Ogłoszeniowego**. —

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:

Administracja Gońca II Aleja № 38 i agent nasz p. Jan Polak.

Przy ubezpieczeniu na życie

lekarz ubezpieczeniowy, przy rewizji lekarzkiej zapytuje klienta:

— Czy w rodzinie pańskiej nie było wypadków nagłej śmierci, samobójstwa, obłąkania lub czegoś w tym rodzaju.

— Nie.

— A pan sami czy nie podlega jakimś maniom, n. p. przesładowaniu, obawie przestrzeni i t. p. ?

— Jestem najzdrowszy, panie doktorze.

— Czy pan palący ?

— Nie.

— A pije pan ?

— Tylko koniak Szustowa.

— W takim razie będzie pan przyjęty, bo ta ostatnia okoliczność dobrze świadczy o pańskim zdrowiu i władzach umysłowych.

Nauki społeczne.

Zjawiska otaczającego nas świata mogą być podzielone na kilka kategorii i stosownie do podziału tego, nauki, badające poszczególne kategorie zjawisk, stanowią również specjalne działy ogólnego systemu wiedzy. Istnieją nauki, badające przyrodę i istnieją nauki, badające życie człowieka w jego duchowych i społecznych przejawach; nauki pierwszej kategorii nazywają się przyrodniczymi w rozległym tego słowa znaczeniu, drugiej zaś humanitarnymi.

Zasadnicza różnica pomiędzy naukami przyrodniczymi a humanitarnymi, polega na tem, że pierwsze mają do czynienia z przedmiotami materialnymi, tj. z rzeczami lub zjawiskami, odbywającymi się w tych rzeczach, zarówno, jak i pomiędzy nimi, podczas, gdy drugie dotyczą jedynie osobistości i tych wszystkich procesów, które się w nich, z niemi i pomiędzy niemi, wyłącznie jako osobistościami odbywają.

Zarówno względem rzeczy, jak i osobistości, rozróżnić można trzy rodzaje stosunków, w jakich do nich pozostajemy, a mianowicie: utylitarny (o ile dążymy do osiągnięcia jaknajwiększych korzyści i pożytku materialnego), emocjonalny, czyli wzruszeniowy (o ile dany obiekt w ten lub inny sposób działa na nasze uczucie) i teoretyczny (gdym w stosunku do pewnej rzeczy, lub osobistości, kieruje nami rozbudzana w nas przez nie oderwana chęć poznania ich i zglębnienia).

Podczas, gdy wszystko, co nas otacza, możemy traktować z punktu widzenia utylitarnego, emocjonalnego, lub teoretycznego, w stosunku do człowieka musimy się jeszcze kierować względami etycznymi.

Etyczny, tj. moralny, obyczajowy, stosunek istnieje może jedynie względem osobistości, nigdy zaś względem rzeczy i cała różnica polega na tem, że z etycznego punktu widzenia, osobistość wszelka już przez sam fakt istnienia posiada wartość i nie może być traktowana jedynie jako środek do osiągnięcia pewnego celu, dla niej zupełnie obojętnego i że tylko w stosunku do osobistości, nigdy zaś do rzeczy, możliwa jest moralna ocena zjawiska.

Pozostawiając na kiedyś ogólny przegląd nauk humanitarnych w całem tych słów znaczeniu, zastanowimy się obecnie tylko nad tymi argumentami, na których operujemy się zwykle przy stwarzaniu oddzielnej kategorii nauk społecznych, czyli społecznych.

Właściwie mówiąc, wszystkie zjawiska, któremi zajmują się nauki humanitarne, z wyjątkiem jedynie indywidualnego życia duchowego, są zjawiskami społecznymi, gdyż odbywają się w łonie społeczeństwa. I rzeczywiście, to wszystko, co stanowi całą treść duchowego życia ludzkości, a więc język, literatura, sztuka, filozofia, religia i nauka, po za obrębem społeczeństwa istnieje nie może i dlatego szeroko pojęte nauki humanitarne mogą być ochrzone mianem nauk społecznych.

Idzie jednak o to, że wśród prze-

jawów współzycia pojedynczych ludzi, przejawów, które składają się na całościę życia społecznego, jedno posiadają charakter czysto psychiczny, czyli duchowy, inne zaś są natury praktycznej.

I te właśnie przejawy współzycia pojedynczych ludzi, które operują się na praktycznych ich potrzebach, stwarzają i ustanawiają pomiędzy poszczególnymi członkami społeczeństwa wyraźne i określone stosunki wzajemne, ujmując ich całokształt w pewną organizację stałych systemów zjawisk społecznych, które my nazywamy gospodarką narodową, prawem, państwem.

Około te nauki, które badają i zastanawiają się nad praktycznymi stosunkami społeczeństwa i tworzącymi się z tych stosunków wzajemnych, systemami porządków społecznych, czyli innymi słowy nauki, obejmujące zjawiska organizacji społecznej, nazywamy naukami społecznymi. Zarówno sztuka, jak i gospodarka narodowa, są zjawiskami społecznymi, nie mniej też stanowią zjawiska społeczne, literatura i prawo — z jednej strony, lub religia i państwo — z drugiej; takie jednak pojęcia, jak sztuka, literatura, religia itp. zaliczamy do dziedziny kultury duchowej, zaś pojęcia gospodarki narodowej, prawa, państwa, do dziedziny organizacji społecznej.

A więc nauki społeczne są to te nauki, które zaznajamiają nas i objaśniają nam wszelkie przejawy zorganizowanego współzycia ludzi, czyli organizacji społecznej. Zasadniczą zaś cechą, która wydziela je z ogólnej kategorii t. zw. nauk humanitarnych, jest istnienie w badanych zjawiskach pewnego związku, pewnej organizacji pomiędzy członkami społeczeństwa na gruncie wzajemnych stosunków praktycznych.

Dr. med. R. Troppauer
b. lekarz klin. i polikliniki wiedeńskiej uniwersytetu,
Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych.
Przyjmuje od 9-11 rano i od 5-7 po poł. Panie od 4-5-jej po poł.
II Aleja Nr. 24, (róg Teatralnej) I piętro.

Dwudziestopięcioletnie kapłaństwa.

W dniu dzisiejszym odbędzie się uroczyste nabożeństwo w kościele p. w. N. M. P., o g. 10 r. w dwudziestopięcioletnią rocznicę święcen kapłańskich, znanego częstochowianom kapłana, prefekta i uczonego, ks. Bonawentury Metlera.

Dla wiadomości ogółu interesującą będzie rzeczą podanie niektórych szczegółów z dotychczasowego życia Jubilata.

Czełogodny jubilat urodził się w r. 1866. Seminarjum wrocławskie ukończył w r. 1887. Wybitne zdolności spowodowały Władzę duchowną, że go wysłała do Akademii Duchownej w Petersburgu. Niedługo jednakże w niej bawi, bo nadwałone zdrowie i niezbyt odpowiedni klimat zmuszają go do wyjazdu ze stolicy w r. 1888. Uda się przeto zagranicę, zatrzymuje się w Niemczech, studiując sztuki piękne i zaznajamiając się z ligwistyką zachodnią. W tych samych celach zwiedza całą Francję i Anglię. W Paryżu, poznawszy się z słynnym, uczonej astronomem Flammarionem, postanawia oddać się astronomii. W tym celu uczęszcza przez kilka semestrów na fakultet fizyko-matematyczny w Sorbonie i tu poznaje arkaana wyższej matematyki. Dla reparowania zdrowia i celem poznania się z globem ziemskim, przedkłada podróż nokoło świata od r. 1901—1904.

W Australii, w mieście Melbourne profesorem był języków: francuskiego i łacińskiego, a powróciwszy

do Francji został profesorem szkoły komercyjnej „Lecole commerciale Pigiera w Paryżu, wykładając języki: angielski i niemiecki, nie porzucając studiów astronomicznych, które prowadził pod kierunkiem, wyżej wymienionego Flammariona. Jest jednocześnie nauczycielem księcia Eugenjusza Gagarina i hrabiego de Monfort, później wychowawcą, w latach 1906 i 7 książąt Poniatówskich (potomków królewskich), przygotowując ich do szkół francuskich; (dodać trzeba, że wychowankom swoim wykladał wszystkie przedmioty w językach polskim, francuskim i angielskim).

Jednakże nurtująca jego serce tęsknota za krajem i chęć pospieszenia z wiedzą do rodaków, zmuszają go do powrotu, chociaż poza granicami kraju ojczyzno, otwierała się droga do kariery naukowej. Przybywa do Częstochowy, przywiózłszy z sobą zapal i doświadczenia naukowe, i zaopatrzone we wszelkie instrumenta astronomiczne. Pragnąc zaś ten dział wiedzy dla kraju pożytkować, ciągle myśli o utworzeniu obserwatorium w naszym grodzie. Doczeka się Częstochowa w niedalekiej przyszłości przybytku astronomicznego, bo już kroki w tym kierunku podjęto dość poważne. Jednocześnie zostaje mianowany kapłanem przytułku dla paralityków, pozostającego pod opieką Siostr Misjonerek, przybyłych z Paryża, i prefektem szkół miejskich, później zaś mianowała go Władza Duchowna prefektem gimnazjum polskiego p. Kosmińskiego i gimnazjum żeńskiego p. Słowikowskiej, w których na tem stanowisku do tej pory pozostaje, będąc wzorowym kapłanem, dobrym i świętym nauczycielem, jak również gorącym opiekunem młodzieży.

Prasa i jej wyobraźni „Goniec Częstochowski”, pojmując i oceniając obszerną wiedzę Czełogodnego Jubilata, życzy mu najdłuższych lat pracy owocnej na niwie kapłańskiej, wychowawczej, i społecznej.

Redakcja.

O wypłatę piątkową

W uzupełnieniu artykułu p. Fr. Galińskiego p. t. „O dzień wypłat. Sobota czy Piątek”, dla lepszego objaśnienia się rzesz robotniczych i przemysłowców z wielkiem dobrodziejstwem przeniesienia wypłat z soboty na piątek przytoczę dane statystyczne w stosunku procentowym, dotyczące przestępstw w ciągu tygodnia popełnianych bez wpływu i pod wpływem alkoholu:

Przestępstwa bez wpływu alkoholu w ciągu tygodnia:

Niedziela—8 proc., poniedziałek—4 proc., wtorek—3 proc., środa—2 proc., czwartek—2 proc., piątek 1 i pół proc. i sobota 5 proc.

Przestępstwa pod wpływem alkoholu:

Niedziela—35 proc., poniedziałek 15 proc., wtorek—6 proc., środa—4 proc., czwartek—2 i trzy czwarte proc., piątek—2 i pół oraz sobota 9—10 proc.

Z powyższego widzimy wielką różnicę przestępstw bez alkoholu i pod wpływem tegoż.

Zwróćmy też baczną uwagę na niepomierny wzrost przestępstw po wypłacie z soboty na niedzielę, poniedziałki i wtorki.

Pod wpływem alkoholu: piątek 2 i pół procent w sobotę od 9 do 10, w niedzielę aż 35 proc. Słusznie więc nasz „Goniec Częstochowski” nawołuje do zastanowienia się nad tą wielce żywną sprawą i proponuje przeniesienie wypłat na Piątek.

Nie wolno nam przejść do porządku dziennego nad tą sprawą, a należy co rychlej żądać uskutecznienia projektu, który z chwilą wcielenia w życie stanie się wielkiem dobrodziejstwem dla obu stron.

Bez wątpienia jest to ważny czynnik w walce z pijaństwem i w podniesieniu dobrobytu rzesz robotniczych, które trzeźwe, rześkie i zdrowe wkrótce przekonają się o tem, że nie tylko sami osiągnęli korzyści, lecz i ich rodziny.

Wszelkich libacji alkoholowych trzeba odkiadać do sobotnich wieczorów lub niedziel, a w te dni, popołudniu i wieczorem należy iść do gospody bezalkoholowej im. B. Prusa, gdzie herbata kosztuje 6 groszy, mielro i kawa 10 groszy. Nadto fiaki, bigos, kiełbasa z kapustą smaczną, tanie i zdrowe. W czytelni pisma dziennie i tygodniki ilustrowane. Do gospody można przyjść z żoną i dziećmi—gdym każdy tam znajdzie godziwą rozrywkę, nie rujnując kieszeni i zdrowia.

M. A. Nowakowski.
Częstochowa, 19—11—1913.

Zawiadamiam Szanowną Publiczność, iż sklep mój zaopatrzony w towary świeżych transportów i takowy polecam Szanownej Klijenteli po cenach zniżonych. Dla P. P., Restauratorów ceny hurtowe. Z poważaniem J. PIETROWIEC.—Handel Win i Towarów Kolonialnych w Częstochowie Aleja II-ga № 30.

Ruch strajkowy.

Według danych, gromadzonych przez moskiewski związek fabrykantów, ruch robotniczy w miesiącach styczniu—czerwcu b. r. przedstawia się w liczbach następujących.

Strajkowało 614,498 robotników; przyczem w strajkach ekonomicznych brało udział 173,090 robotników, w politycznych zaś 432,000, a więc z górą półtrzecia raza tyle, dowodzi to, że zagadnienia polityczne ciągle górują w ruchu robotniczym.

Strajki o placę zarobkową objęły 136,179 robotników; przyczyniły się też one do podniesienia (jakośkolwiek bardzo nieznacznego) płacy zarobkowej, placą metalowców np. według danych urzędowych w r. z. 1910 wynosiła 341 rb. rocznie, na robotnika zaś w r. 1912 już 360).

Związek fabrykantów moskiewskich tłomaczy spotęgowanie się ruchu robotniczego z jednej strony, podnieceniem usposobieniem robotników; z drugiej zaś strony spotęgowanym popytem na ręce robocze. Twierdzi on, że w niektórych gałęziach przemysłu liczbą zatrudnionych robotników zwiększyła się o 60 i pół proc.

Pod względem ilości strajków i w tym roku, jak w latach poprzednich Królestwo Polskie zajmuje pierwsze miejsce.

Najwięcej strajkowało robotników włóknistych i metalowców.

Według statystyki fabrykantów moskiewskich strajk wygrało 35,300 robotników, zaś dla 62,700 robotników walka strajkowa skończyła się porażką, co fabrykanci tłomaczy „lepszą organizacją przemysłowców”.

Robotnicy przegrывali nawet takie strajki, które były do wygrania, przegrывali je z braku organizacji zawodowych.

OHRZESCIJAŃSKI
pierwszorzędny na Częstochowie i okolicy
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
WACŁAW WESOŁOWSKIEGO.
= Róg II-iej Alei i Teatralnej № 26. =
Przyjmuje zamówienia grup t. d. poza obrębem zakładu w fabrykach i majątkach.

O co strajkują robotnicy?

Moskiewski związek fabrykantów, prowadził statystykę strajków i świeżo ogłosił informację o ruchu strajkowym w pierwszej połowie r. b.

O coż w tym okresie strajkowali robotnicy?

Strajkowało:	robotników
O powiększenie płacy	126,179
O usunięcie złyh majstrów	54,352
O grzeszne obchodzenie się	42,292
O wprowadzenie kas chorych	28,164
O skrócenie dnia roboczego	18,301
O zniesienie kar	17,303
O ulepszenie pomocy lekarskiej	16,234
O uznanie delegatów robotniczych	12,984
O uwolnienie aresztowanych	12,988
O przyjęcie z powrotem wydalonych	9,831
Uderza na pierwsze wejście, z 10 kategorii żąda, które wywołały	

strajki, tyki & dotychczas czysto materialnych spraw, mianowicie: żądania podwyższenia płacy, skrócenia dnia roboczego oraz polepszenia pomocy lekarskiej.

Wszystkie pozostałe żądania świadczą o głęboko rozwiniętym wśród robotników poczuciu solidarności koleżeńkiej i godności ludzkiej, której nie pozwalają już obrazać bez oporu. Drugą cechą charakterystyczną ruchu strajkowego jest wrażliwość uporczywość strajków, świadcząca o wrażliwej sile oporu robotników; jest to rzeczą zasługującą na zaznaczenie, że im bardziej uświadomieni i solidarni są robotnicy, tem dłuższy strajkuje, tak np. w okręgu moskiewskim przeciętny strajk trwał tydzień, w okręgu warszawskim 12 dni, w petersburskim 18, a w nadbałtyckim nawet 15.

Świadczy to, że najbardziej uświadomieni i solidarni są robotnicy w kraju Nadbałtyckim; ta solidarnością i uświadomieniem robotnicy ryjscy zmusili fabrykantów tego miasta do zgodzenia się np. na założenie ogólnomięskiej kasy chorych, przeciwko czemu opierają się i fabrykanci petersburscy i warszawscy.

Chrześcijańska pracownia

Czapki i Kapelusze

„POLONIA”

Częstochowa, 2 Aleja 19. gdzie teatr Paryski Polecia czapki uniformowe, cywilne, zimowe męskie i dziecięce z prawdziwych i sztucznych baranków od 45 k. oraz kapelusze fasonów ostatniej mody.

Kursy hodowlane w Liskowie.

Niebawem kraj nasz pozyska nową uczelnię. Rozpoczęta na wiosnę r. b. budowa szkoły mleczarskiej w Liskowie, zostanie niebawem ukończona, dzięki energii, z jaką prowadzono roboty pod kierunkiem Rady opiekuńczej przyszłych Kursów, złożonej z pp.: L. Puławskiego, Wł. Grabskiego, ks. Blizińskiego, Z. Chmielewskiego, Z. Siemińskiego.

Budynek skromny, ale odpowiadający wszelkim wymaganiom, mieszce będzie prócz sali wykładowej, sypialni i in. niezbędnych pomieszczeń, wzorową mleczarnię, w której słuchaczom dana będzie możliwość praktycznego zaznajamiania się z techniką mleczarską.

Specjalny kurs mleczarski rozpocznie się d. 1 kwietnia 1914 r. i trwać będzie 7 miesięcy.

Na kurs mleczarski wybrano miesiące letnie, jako dla mleczarstwa najważniejsze, miesiące zimowe zaś poświęcane będą specjalnym kursom hodowlanym, mającym trwać 4 miesiące.

Niemocność wcześniejszego wykonczenia budowli, zniwoliła Zarząd kursów do skrócenia najbliższego kursu hodowlanego do 2 i pół miesięcy. Kurs otwarty zostanie 3 stycznia 1914 r. i trwać będzie do drugiej połowy marca r. 1914. Pomimo skrócenia tego kursu, powinien on przynieść poważne korzyści słuchaczom.

Program obejmujący podstawowe prawa przyrody, chemię, naukę o budowie i czynnościach organizmu zwierzęcego, hodowlę bydła i trzody, żywienie, uprawę roślin pastewnych, weterynarię, mleczarstwo, rachunkowość, wreszcie organizację hodowli. Jak widzimy, uwzględnione zostały wiadomości, niezbędne dla licznej już dzisiaj rzeszy pracowników na polu hodowli, dozorców obór, asystentów dla Związków kontroli i in.

Wiadome jest powszechnie, jak bardzo hodowla nasza cierpi wskutek braku odpowiednio przygotowanych ludzi. Można by tomy całe zapłacić wylęczaniem nieskończonego szeregu błędów, czasem niedających się powetować, a wynikających z braku elementarnych wiadomości w tej dziedzinie.

W miarę angażowania coraz to większych kapitałów w hodowlę, musimy dążyć do wytworzenia personelu, zdolnego wypełniać nieskompli-

kowane, ale wymagające należytego przygotowania czynności dozoru. Brakowi temu zaradzą kursy hodowlane w Liskowie, które posiadać będą charakter czysto praktyczny.

Otwiera się zarazem pole do pracy dla młodzieży, pozbawionej możności dłuższego, a kosztownego kształcenia się w rolnictwie. — Wymagane przygotowanie w zakresie szkoły elementarnej i skromna opłata 40 rb. za naukę wraz z całkowitem utrzymaniem, umożliwia dostęp tym, którzy dziś wśród obcych szukać muszą zarobków.

Ze zgłoszeniami zwracać się należy przed 1 grudnia r. b. do kierownika kursów, inż. W. Dąbrowskiego, w Liskowie.

Satyra kolejowa.

Dowcipny feljetonista „Tygodnika Ilustrowanego”, p. Włodzimierz Perzynski, pisząc o nowym biurze informacyjnym kolei wiedeńskiej, które swe narodziny obwieściła w trzech językach: rosyjskim, francuskim i niemieckim (o polskim zapomniał), takie między innymi do tej nowiny zalicza uwagi:

„Naogół nie uważam się za tchórze, ale są sytuacje, w których najodważniejszy człowiek z lekkim sumieniem może sobie na strach pozwolić.

Do takich sytuacji należy podróżowanie koleją wiedeńską. Katastrofy na tej milej linii stały się już czemś zupełnie normalnem. Jeszcze trochę, a zarząd pocznie je oznaczać na rozkładach jazdy. Gwiazdka przy godzinie odejścia pociągu będzie oznaczała zwykle wykolejenie dwie gwiazdki doszczętne rozbiście się wszystkich wagonów.

Trzeba mieć dużo humoru, aby w tych warunkach zakładać Biuro informacyjne dla podróżnych.

Bo jakimi informacjami ma to biuro podróżnym służyć?

Jeśli temi, jakie zazwyczaj w zakresie informacji kolejowych wchodzi, no to na diabła się to nie zdało. Bo cóż mi z tego, co mi urządnik powie po rosyjsku, po francusku, czy po niemiecku, że pociąg przychodzi tam a tam o tej i o tej godzinie, skoro ten pociąg po drodze się rozbił i wcale nie przyjdzie. Przypuszczam raczej, że powinien to być rodzaj popularnych kursów, pouczających jak się zachowywać na przypadek nieszczęścia. Na kolejach francuskich na nocne pociągi wynajmują podróżnym poduszki... Dobrzeby było, aby przystosowując ten praktyczny obyczaj do naszych, trochę odmiennych warunków, nowe biuro informacyjne kolei wiedeńskiej miało zawsze na składzie pewną liczbę środków opatrunkowych, bandażi i t. p., któreby za odpowiednią opłatą można podróżnym wynajmować.

Poza te informacje w owem biurze takbym sobie wyobrażał:

Podróżny (wchodząc). Najmocniej szanownych panów przepraszam, chciałbym się wybrać do Pruszkowa.

Urządnik (po rosyjsku, po francusku lub niemiecku). Do Pruszkowa?.. Dobrze. Dziś jest dobry dzień, żeby do Pruszkowa jechać. Wczoraj była wielka katastrofa, tak dziś pociągi będą szły ostrożnie, powolutku.

Podróżny (uradowany). Dobra? Wciąż nie nie ryzykuje?

Urządnik. Nic... nic... Co za naród jakiś! Chciałby z Warszawy jechać do Pruszkowa i nie nie ryzykować. Mówię, że dziś będzie bezpiecznie. Co najwyżej małe wykolejenie... złamanie nogi, zebra, głupstwo.

Podróżny. To i środków opatrunkowych nie potrzeba.

Urządnik. No... nie... bandaż niech pan weźmie. Zawsze lepiej. I nogi trzymać na lawce.

Podróżny pocieszony wychodzi. Urządnik troskliwy woła za nim:

— I nic ciężkiego nie kładź na siatkę!

Tak postawione biuro mogłoby dopiero naprawdę przynieść podróżującemu publiczności korzyść. Ale jest to tylko pobożne syczenie.”

Sprawa Ronikiera.

(VIII-my dzień).

Posiedzenie rozpoczęło się od zeznania Władysława Gebła, kolegi zamordowanego chłopca. Gebel widział Stasia w dzień zabójstwa na Złotej w towarzystwie Ronikiera. Świadek znalazł swego kolegę i twierdzi, że nie tylko Stas nie mógł z kobietami bywać w pokojach umebłowanych, ale nawet nie wiedział, co to są pokoje umebłowane.

Obrona Ronikiera żywo interesuje się osobą Władysława Kreskiego, kolegi Stasia.—Świadek charakteryzuje Kreskiego, jako wesolego, żywego chłopca, który był bardzo serdecznie z Chrzanoswskim i siedział z nim na jednej lawce. Obrona Ronikiera prosi Izbę o zwrócenie uwagi na inicjały „W. K.” na rewolwerze, znalezionym przy trupie.

Lwią część posiedzenia zajęły zeznania Antoniego Siemińskiego, b. współoskarżonego, uniewinnionego przez sąd okręgowy: Siemiński powtarza zeznania, znane z poprzednich rozpraw, nie dorzucając nic nowego do sprawy.

Dalej Izba zażądała od p. Kowalika dostarczenia negatywów zdjęcia posmiertnego w celu ustalenia ran na twarzy.

Ostatni zeznał nauczyciel Sopoćko, który potwierdził znane już szczegóły spotkania Ronikiera między Otwockiem a Warszawą.

O godz. 7 posiedzenie zamknięto.

BUFET w Stowarzyszeniu „LUTHIA”

Wydaje śniadania, obiady i kolacje, w Niedziele flaki. Dla nie członków wejście wolne codziennie w porze obiadowej.

Plaszynski.

TELEGRAMY.

Napaści na Czarnogórców. Cetynia 22. W pobliżu Tuzi napały bandy Albańczyków na posterunki czarnogórskie. Czarnogórcy zdolali napastników z wielkimi stratami odeprzeć.

Hrabia Szeptycki na konferencji.

Wiedeń 22. Cesarz austriacki przyjął wczoraj na specjalnej audjencji hr. Stanisława Szeptyckiego, attaché wojskowego przy austriacko-węgierskiej ambasadzie w Rzymie.

Aresztowanie Bułgarów.

Belgrad 22. Policja tutejsza aresztowała wczoraj 72 bułgarów, gdyż znaleziono przy nich fałszywe dokumenty i paspอร์ตы. Istnieje przypuszczenie, że chodzi tu o bułgarskich rewolucjonistów.

Ucieczka 1650 obłąkanych.

Wiedeń 22. Nadeszła tu z Pentevesio, miejscowości, położonej w Lombardii o ucieczce z tamtejszego zakładu dla obłąkanych 1650 chorych. Cała okolica zandarmerja i wojsko urządziła pościg za zbiegami.

Pładrwanie Albańczyków.

Belgrad 22. W pobliżu Iskipu powstały ponownie rozruchy Albańczyków, którzy podpalili i ograbili kilka wsi. Na miejsce zajęte wysłano szwadron konnicy serbskiej dla przywrócenia porządku.

Taniec Tango a Stołoa Apostolska.

Rzym 22 (Wat). Kilkunastu zagranicznych biskupów zwrócił się do Ojca św. z pytaniem, czy mogą wierzyć w możliwość na uprawianie nowego tanga Tango, ponieważ taniec ten ogólnie uchodził za niemoralny. Ojciec

św. kazął im odpowiedzieć, że sprawę tę przedłoży do rozstrzygnięcia Radzie kardynałów. Dopóki nie zapadnie żadna uchwała, biskupi mogą postępować na własną odpowiedzialność i zakazywać lub pozwalać na tańczenie „Tango”, jak uważają za stosowne.

Książę Wied u Wilhelma. Londyn 22 (Wat). Przyszły król albański książę Wied według doniesienia „Daily Telegraphu” udać się ma w najbliższych dniach do Poczdamu z wizytą do cesarza Wilhelma, z którym widocznie chce odbyć naradę w sprawie zamierzonego objęcia tronu albańskiego.

Wystawa Sztuk Pięknych w Częstochowie, Teatrna N-r. 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę niedzielę i święta do g. 8 wieczorem.

Listy do Redakcji.

Wielce Szanowny Panie Redaktorze! We wczorajszym „Gońcu Cz.” wyczytałem wiadomość o zatrzymaniu w jednej z restauracji częstochowskich przez policję 2 cyrkułu trzech chłopców: 11-letniego Franciszka Miciury, 12-letniego Józefa Rudzińskiego i 13-letniego Michała Radwańskiego. Przy aresztowanych, którzy zwrócili uwagę policji rozrzutnością, znaleziono 177 rb. 41 k. oraz walizkę, zawierającą 3 butelki winiówki, kilka butelek wina itd. W sprawie tej wdrożono energiczne dochodzenie.

Postawić tu należy przedewszystkiem pytanie: kto, gdzie i jakim prawem sprzedał w takiej ilości napoje alkoholowe dzieciom, na jakiej też zasadzie wydano im w restauracji kolację z trunkami, za którą zapłacił rb. 2.60.

Odnosne władze niewątpliwie zechcą zbadać szczegółowo tę sprawę, by nadal ukroczyć nadużycia sprzedających trunki dzieciom, co jest prawem zakazane. Niewolno przyczyniać się do rozpajania młodzieży, — za co ciąży na winnych wielka odpowiedzialność moralna przed społeczeństwem a karna przed prawem. Tembardziej zasługują na karę demoralizowanie w ten sposób dzieci, jak mało miejsce w tym wypadku.

Racz przyjąć etc.
M. A. Nowakowski.
przez częst. oddział tow. abst. „Przyszłość”.

Częstochowa, 22—XI—1913 r.

Z Zawiercia.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

— Ku czci św. Cecylii.
Dziś, w niedzielę o g. 9 r. chóry „Lutni” i „Liry” w kościele parafjalnym odśpiewają uroczystą wytwórkę ku czci św. Cecylii.

Dzisiaj też o godz. 4 pp. w lokalu „Lutni” odbędzie się zebranie towarzyskie przy współdziałaniu orkiestry własnej, chorów wspólnych — żeńskich i mieszanych, oraz występów solowych. Na zakończenie zabawa taneczna. lux.

Z Radomska.

(Koresp. własna „Gońca Częstoch.”)

— Z licytacji.

Zgodnie z zapowiedzią — w Magistracie odbyła się licytacja na budowę murowanego kanału z ulicy Krakowskiej do rzeczki Radomki naturalnie i tym razem przy licytacji utrzymał się zyd, Bugajski. Z naszych przedsiębiorców ofertę złożył tylko p. Jan Szwedowski.

— Rozszerzenie zakładu.

Powiększył znacznie swój zakład szewski p. Antoni Szablewski, b. pracownik pierwszorzędnym firm petersburskich i warszawskich, zamieszkały obecnie w domu Fajermana, gdzie mieści się poczta. Najwybredniejsza klientela może być zadowolona z obuwia wykonanego tym w zakładzie pierwszorzędnym p. A. Szablewskiego. Z.

KRONIKA.

Bierzmowanie w kościółku „Im. Maryi“.

Młodzież szkolna, która odbyła w dniu wczorajszym spowiedź, przystąpiła dziś w kościółku „Im. Maryi“ do komunii św. poczem J. E. ks. Biskup Stan. Zdzitowiecki będzie jej udzielał bierzmowania, do czego już wczoraj poczyniono w kościółku przygotowania.

Wobec tego, że liczba dzieci, przystępująca do tych sakramentów jest bardzo znaczną, koniecznym jest dla samego porządku, aby starsi towarzysze młodzieży z opieki domowej i wogóle osoby starsze nie wchodziły do kościółka przed ukończeniem tych aktów.

Ku czci św. Cecylii.

Dziś w kościele Im. Maryi z okazji uroczystości św. Cecylii, patronki muzyki, o godz. 9 i pół rano chór męzki „Lutni“ pod dyr. p. Mąkoszy wykoną z akompaniamentem orkiestry mszę Gounoda, chór mieszany: „Matko potężna“ ks. J. Surzyńskiego, chór żeński: „Z tej biednej ziemi“ ks. J. Surzyńskiego i inne.

Na następnym nabożeństwie chóry męskie szkoły muzycznej pod dyr. L. Wawrzynowicza wykoną za akompaniamentem organów mszę Hallera, mieszane utwory Nideckiego; żeńskie: pieśń do Matki Boskiej ks. J. Surzyńskiego; modlitwę „Głos duszy“ Adama odśpiewa p. Młodkowska. Andante z koncertu Mendelsohna odegra na skrzypcach p. W. Boguski.

Jubileusz kapłana.

Dziś, 23 b. m. o godz. 9 i pół rano w kościółku im. Maryi odbędzie się solenne nabożeństwo z racji 25-letniego jubileuszu kapłańskiego zasłużonego na niwie naukowej astronoma i prefekta szkół miejscowych ks. Mettlera.

Poświęcenie schronienia sług.

Dziś w niedzielę o g. 4 pp. przy ulicy Teatralnej nr. 45 odbędzie się poświęcenie schronienia dla sług pod wezwaniem św. Zyty. Na uroczystości będzie obecny J. E. ks. biskup kujawsko-kaliski Zdzitowiecki.

Żałobne nabożeństwo.

We wtorek o g. 9 rano w kościółku Im. Maryi, jako w dniu pogrzebu odbędzie się żałobne nabożeństwo za spokój duszy s. p. Stanisława Pawińskiego, zamówione przez uczennice kursów handlowych p. Zofji Garztecckiej, których zmarły był inspektorem.

Poświęcenie „Naszej Piekarni“.

Przypominamy, że dziś o g. 3 po poł., odbędzie się poświęcenie piekarni spółdzielczego Stow. spożywczej p. n. „Nasza piekarnia“, która mieści się w domu własnym, przy ul. Stradomskiej nr. 6.

Zebanie „Naszej Piekarni“.

Dziś w niedzielę 23 b. m., o godz. 4-ej po poł., w lokalu Straży ogniowej odbędzie się ogólne zebranie członków Stow. spółdzielczego p. n. „Nasza piekarnia“.

Nasz „Numer Gwiazdkowy“.

Od początku istnienia naszego pisma szeroka publiczność Częstochowy przywiązała się do tego, że w jedną z ostatnich niedziel przedświątecznych ukazuje się bogato ilustrowany o zwiększonej objętości „N u m e r G w i a z d k o w y — Gońca Częstochowskiego“. Powtarza się to corocznie, corocznie więc i liczni prenumeratory nasi i czytelnicy zwykli w tym czasie uciekać się do tego numeru „Gońca“, jako do przewodnika ich zakupów przedświątecznych, szukając w jego ogłoszeniach firm godnych polecenia.

Uważając sobie i w tym roku za obowiązek wydanie takiego numeru, zawierającego szereg ogłoszeń najpoważniejszych firm handlowych i przemysłowych Częstochowy, Radomska, Zawiercia i okolicy, uprzedzamy zainteresowanych, że numer ten wyjdzie

w niedzielę 14 grudnia 1918 r. rano. Ogłoszenia do działu informacyjno-handlowego w tym numerze zaczęły już przyjmować: Administracja naszego pisma i osoby upoważnione.

Z dyrekcji naukowej.

Przez ubiegłe dwa dni bawił w Częstochowie dyrektor piotrkowskiej dyrekcji naukowej Bielań.

Teatr w „Ognisku Robotniczym“.

Dziś, w niedzielę 23 b. m. w sali „Ogniska Robotniczego“ (Krakowska 18) grono amatorów z pośród członków Stow. odegra po raz drugi komedję Antoniego Maleskiego ze śpiewkami i tańcami p. t. „Grochowy wieńiec“.

Teatr w Stow. Rzem.-Przem.

Dziś, 23 bież. mies. odbędzie się w Stow. Rzem.-Przem. przedstawienie na którym grono amatorów z pośród członków Stow. odegra komedję w 3-ech aktach Zielińskiego i Abrahamaowicza osnutą na tle stosunków mieszczańskich p. t. „Dobry numer“. Początek widowiska o godz. 8 i pół wiecz. Po przedstawieniu tańce.

Zebanie „Samopomocy“ w Błachowni.

W piątek 28 b. m. w Błachowni, w lokalu szkolnym odbędzie się ogólne zebranie członków tamtejszej kooperatywy spożywczej „Samopomoc“ celem powiększenia listy członków zarządu, oraz przedyskutowania niektórych spraw związanych ze sprawami Stowarzyszonych.

Wystawa sztuki.

Przypominamy, że dziś salony Wystawy Sztuk Pięknych otwarte są przez cały dzień do zmierechu. Obecna serja obrazów po zostanie na Wystawie tylko przez czas krótki—kto więc ich nie widział jeszcze, niech dziś korzysta.

Wycieczka krajoznawcza do Częstochowianki.

Częstoch. oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego w czwartek 27 b. m. urządzi dla członków Tow. wycieczkę do fabryki „Częstochowianka“. Wyjazd o godz. 2 po poł. z przed cukierni Błaszczyskiego.

Kółko rolnicze we Włoszczowej.

Przypominamy, że dziś we Włoszczowej odbędzie się ogólne zebranie nowozalegalizowanego Kółka rolniczego, które od wspomnianej daty zostaje powołane do życia. Na zebraniu tem odbędą się wybory Zarządu. Nadto p. Bzowski, obywatel okoliczny wygłosi pogadankę o rolnictwie.

Istnienie swe Kółko rolnicze zawdzięcza usilnym staraniom proboszcza włoszczowskiego ks. Rzepczyńskiego, któremu też należą się gorące wyrazy uznania.

Licytacja na drzewa.

W poniedziałek 1 grudnia w Magistracie częstochowskim odbędzie się licytacja na drzewo z piotrkowskiego i lubelskiego leśnictwa. Niesprzedane w pierwszym terminie drzewo wystawione będzie na powtórna licytację w poniedziałek 15 grudnia.

Teatr na wpiśy.

W sobotę 29 b. m. w sali Straży ogniowej, na rzecz Tow. niesienia pomocy niezamożnym uczniom przy zakładzie naukowym p. Zofji Garztecckiej, grono amatorów odegra komedję Michała Bałuckiego w 3 aktach p. t. „Ciepła wdówka“. Ceny biletów w cenie od 3 rb. do 50 kop. nabywać można wcześniej w cukierni Jackowskiego i w księgarni Egera. Galeria po 30 kop. Po przedstawieniu tańce za dopłatą 50 kop. Toalety wylotowe. Bufet i cukiernia na miejscu.

Z zebrania Tow. Krajoznawczego.

W czwartek 20 b. m. odbyło się posiedzenie miejscowego Oddz. Polskiego Tow. Krajoznawczego. Na posiedzeniu tem p. M. Witanowski, prezes Piotrk. Oddz. Tow. Kraj. i autor wielu cennych prac z zakresu krajoznawstwa miał pogadankę o Radomsku i jego okolicy. Prelegent opisał barwnie prastare dzieje tego miasta i jego kościołów; następnie opisał dzie-

je wsi Strzałkowa, która w ostatnim czasie była w posiadaniu znakomitego malarza H. Siemiradzkiego. Wspomniat dalej o Brzeźnicy, miejscu urodzenia historyka Jana Długosza, o wsi Brata pod Pajęcznem niegdys własności historyka Marcina Bielskiego, autora słynnej kroniki świata. — Kolejno prelegent zastanawiał się nad dziejami Koniecpola i może niegdys rodziny Koniecpolskich, nad dziejami wsi Gidle i jej kościołów, zwracając uwagę na starożytny drewniany kościół parafialny z XI w. oryginalnej i bardzo ciekawej struktury. — Dzieje Kruszyny i szczegółowy opis tego zakątka zakończyły bardzo ciekawą i pouczającą pogadankę, wypowiedzianą pięknie z wielką znajomością przedmiotu.

Odczyt był ilustrowany licznymi przezręczkami.

Należy tylko żałować, że członkowie t-wa stawili się nielicznie na wezwanie Zarządu i tym sposobem stracili sposobność usłyszenia odczytu pod każdym względem interesującego.

Zarząd Telefonów

przystępując do wydania spisu abonamentów na 1914 r. w ilości 1000 sztuk egzemplarzy, ma zaszczyt zawiadomić osoby interesowane, że spis powyższy wyjdzie z druku w pierwszych dniach miesiąca stycznia, t. j. w terminie wiele wcześniejszym, niż w latach ubiegłych. Mając na względzie dobro swych abonamentów i w celu uniknięcia nieporozumień, Zarząd Telefonów uprzejmie prosi o spieszne zatwierdzenie wszelkich formalności dotyczących się nowych ogłoszeń lub jakichkolwiek zmian w firmach i adresach.

Nowoprzybywający abonenci na rok 1914, życzący sobie być pomieszczonymi w powyższym spisie zechcą łaskawie podpisywać deklarację do dnia 20-go Grudnia r. b jako terminu ostatecznego.

Teatr w Rudnikach.

W sobotę 29 listopada grono amatorów odegra w Rudnikach „Kalosze“ Fredry i „Wybory do rady miejskiej“ Skołuby.

Po przedstawieniu—tańce w przebudowanej, pięknie przybranej sali.

Nawozy sztuczne.

Główny zarząd rolnictwa zamierza wnieść projekt prawa o zaprowadzeniu kontroli nad nawozami sztucznymi. Zarząd rolnictwa ma wydawać organizacjom rolniczym zasiłki pieniężne na utrzymanie stacji kontroli nawozów, a również ma urządzić naukową stację doświadczalną dla nawozów przy instytucie rolniczym w Puławach.

Dochód z „Czarnej kawy“ na Tow. Opieki szkolnej.

Wynik finansowy, z urzędzonej w dniu 15 b. m. staraniem Tow. Opieki Szkolnej zabawy tanecznej pod powyższą nazwą, przedstawia się jak następuje:

- Przychód:
- Do biletów wejścia rb. 43.50, bufet rb. 58.00,—cukiernia rb. 55.82,—ofiara p. Dichmana rb. 10.00.
- Na ręce p. Fiszerowej: p. p. Zelazowska rb. 3, Jurakowska rb. 3, Jaxa Dębicki rb. 3, Zamościkowie rb. 8, Zalescy rb. 3, Tomezykowie rb. 2, L. Bugajscy rb. 1, Gładychowie rb. 1, Kokowsky rb. 1, B. Płowowsy rb. 1, razem rb. 21.00.
- Na ręce p. Straubowej: pp. Jelowicki rb. 10, Brühl rb. 5, J. Kon rb. 5, Bukowski rb. 2, Buchowski rb. 1, drobne ofiary rb. 11.21,—razem rb. 34.21. Ogółem rb. 220.53.
- Wydatki:
- Muzyka rb. 16, Dekoracja kwiatami rb. 8, trunki rb. 12.66, marki i zaproszenia 6.80, ciastka, wędliny, chleb itp. rb. 45.10, patent rb. 4.50, służba rb. 8.00, drobne rb. 1.97, ogółem rb. 98.03.
- Czysty zysk rb. 122.50.
- Na cel powyższy złożono w „Gońcu Częstochow.“ rb. 14.50.
- Ponieważ wydatki na „Gwiazdkę“ przeniosła rb. 160 — a pozatem panie Opiekunki mają wiele wydatków, zwłaszcza na obuwie dla najbiedniej-

szej dziatwy Zarząd T-wa gorąco poleca rubrykę ofiar miłosierdziu ogóln. Jednocześnie Zarząd składa serdeczne „Bóg zapłać“ paniom które raczyły zająć się urządzeniem zabawy, gościom za poparcie zabiegów, p. Elżanowskiemu za bezinteresowne przygotowanie podłogi do tańca; firmom: Szwede—za limonadę, Niemlerko—za wodę sodową, Matyjewicz i Molka —za kawę, Zawistowski —za cukier.

Pod adresem instytucji dobroczynnych.

Otrzymujemy z prośbą o zamieszczenie list następujący:

Szanowny Panie Redaktorze!
W domu № 5 przy ulicy Wieluńskiej, od dłuższego czasu na schodach nocuje bezdomna umysłowo chora kobieta.

Poczucie miłości bliźniego nie pozwala mi okiem obojętnym patrzeć na ten smutny fakt, więc podaję go do wiadomości w nadziei, że przez ogłoszenie niniejsze zwróci uwagę właściwej dobroczynnej instytucji, która niewątpliwie pospieszy użyć niedoli tej biednej kobiecie a mieszkańców tego domu uwolni od przykrego nad wyraz obrazu.

Łącząc wyrazy itd.

Ign. Hofman.

Częstochowa, 22—XI—13.

Zatwierdzone plany.

Odnośnie władze gubernialne zatwierdziły Daniela Landaua plan dwu trzypiętrowych oficyn i dwupiętrowej nadbudówki na parterowym domu frontowym w I Alei nr. 11.

Zaliczenia.

- W dniu wczorajszym wpłynęły i pozostają w kasach na kolei W.-W. następujące zaliczenia:
- Nr. nr. zaliczeń poczesnych bezpośrednich: 776 804
- Nr. nr. zaliczeń poczesnych krajowych 492 496
- Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich 100 919 1111 1159 1160 1197 1252 1346 1385 1375 1376 1400 1401 1404 1440 1441 1453 1460 1476 157 1573 1578 1680 1689 1594 1633 1731 1734 1785
- Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych 50 105 114 115 119 140 169 195 390 205 212 229 259 264 265 266 271 288 311 313 314 315 320 321 361 361 356 380 383 393 9014 9955

Zjazd kolejowy.

W poniedziałek, 17 b. m. rozpoczął się w Petersburgu zjazd kolejowy z udziałem przedstawicieli kolei prywatnych i skarbowych, ministerjum wojny, wydziału poczt i więzienia.

Zjazd rozstrzygnąć ma cały szereg spraw, związanych z uporządkowaniem ruchu kolejowego. Projektowane jest dokładne opracowanie nowego rozkładu pociągów, odpowiadający potrzebom ludności; mają być obmyślone środki zapobiegawcze przeciwko częstym spóźnianiom się pociągów i t. d.

Ruch osobowy w ciągu ostatnich 3 lat zwiększył się o 10 proc. a na niektórych kolejach nawet o 50 proc. Z tem koleje liczą się bardzo mało. Na to wszystko zwrócona ma być szczególna uwaga; zaznaczona jest potrzeba urządzenia z większym komfortem wagonów 3 klasy, które dla ludzi mniej zamożnych zastąpić muszą drogie wagony 2 klasy itd.

W końcu ma być omówiona sprawa komunikacji bezpośredniej pomiędzy Królestwem Polskiem a krajem Nadwołżańskim.

Samorząd a prawo prasowe.

Jak donosi korespondent „Dzien. Kijow.“, w kulanrach Dumy niektórzy posłowie zapytywali Bennigsen, dlaczego październikowcy zgodzili się na wprowadzenie do projektu prawa prasowego ograniczenia, na mocy którego osoby pociągnięte do odpowiedzialności sądowej z artykułu ograniczającego prawomocność, nie mogą być redaktorami pism, pomimo, iż w projekcie październikowców ograniczenia tego niema. Bennigsen wyjaśnił, iż październikowcy projekt swój przygotowali przed rozpatrzeniem projektu prawa o samorządzie miejskim w Królestwie, w którym to projekcie ograniczenie to zostało wprowadzone. Wobec tego trzeba było wprowadzić go do projektu prawa prasowego.

88) STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Nie można nawet powiedzieć o nich, żeby byli zupełnie leniwi, gdyż najbardziej skłonni do bezczynności, szukają zajęcia, chcą, jak mówią: „czas zabić“. Ci ludzie powinni zacząć swe leczenie od spełniania początkowo czynów małych, łatwych, lecz spełnianych często i systematycznie. Potem przejdą z łatwością do czynów trudniejszych.

Spotkać można także wielu młodych ludzi, którzy powiadają: Pracowałbym chętnie dla zdobycia bogactw ale pod tym warunkiem, że później, za osiągnięty majątek, pozwolę sobie użyć wszelkich rozkoszy, jakich dostarcza życie. Będę się dobrze bawił, doznam wyszukanych przyjemności i nie cofną nawet przed rozpustą i orgią. Muszę spróbować wszystkiego.

Jeżeli doznajecie takich skłonności to uświadomcie je sobie bez rumieńca, gdyż wstyd jest także przynębiającym.

Ja wam powiadam otwarcie: umiećcie i chciejcie wyzyskać te wasze występne popędy i żądze. Chcesz pieniędzy na rozkosze? Dobrze, zdobądź je! Podniecaj się tem pragnieniem i

zaczynaj dzieło. Będziesz w każdym razie pracował, a pracując, roznamienisz się do szlachetnego działania. A kiedy się wzbogacisz, wówczas pierwotny cel nie będzie cię już nęcił. Będziesz się nawet zdumiewał, gdy sobie przypomnisz, co ci dało te postanowienia i tę moc. Powiesz sobie: Jakto? Więc dlatego pracowałem tak wytrwale i pożytecznie, ponieważ miałem gust do rozwiązań i użycia? Teraz mam pieniądze, by je trwonić, lecz nie mam wcale ochoty do tak marniej rzeczy. Praca i ambicja sparializowały twoje wstrętne skłonności i niskie żądze.

O zmyśle do interesów.

Pewien z moich znajomych, człowiek niezamożny, udał się na obiad do jednej z tanich restauracji. Zjadłszy, żąda rachunku, a tymczasem czyni użytek z wykiuwaczy znajdujących się na stole, w szklanym naczyniu. W tej chwili przychodzi mu na myśl, że obrus jest brudny, że potrawy były średnio smaczne, porcyjki małe i postępując tak dalej w swej krytyce, myśli sobie, że używane przez niego wykiuwacze może już poprzednio gościom służyły do tego samego użytku, że właściciel ich nie wyrzuca, lecz po otarciu podaje innym.

To przypuszczenie robi na nim wrażenie przykre i odrzuca ze wstrę-

tem trzymania właśnie wykiuwacz. Lecz zastanawia się w tej chwili, czy powtórnemu użyciu tego samego wykiuwacza nie możnaby zapobiedz. Zarazem zarysowuje się w jego umyśle projekt zrobienia na tej rzeczy korzystnego interesu. Wychodzi z restauracji i myśli wciąż o tem.

Przokonał gościa, że wykiuwacz, który mu podają w restauracji jeszcze przez nikogo nie był używany, a nawet nie był w rękę, ta rzecz nie byłaby trudna. Potrzeba tylko bezpośrednio po fabrykacji wykiuwaczy powkładać je do małych pochevek z bibuty i te pochewki dobrze zalepić. Otóż każdy, kto będzie chciał użyć tego wykiuwacza, musi pochewkę rozderzeć, by go wydobyć. Wszystkie zaś wykiuwacze bez pochevek będą podejrzane i restauratorzy będą zmuszeni kupować tylko te w pochewkach. Oczywiście, o pomysle swoim nie mówi na razie nikomu. Tylko ludzie bierni odczuwają potrzebę wygadania się ze swoimi interesami przed każdym, gdyż od każdego żądają rady. Nie myślą wówczas, że najlepszymi doradcami są najbardziej interesowani to jest oni sami.

Obmyśliwszy wszystkie szczegóły co do wyrobu i wyglądu tych pochevek, znajomy mój udał się do jednej z agencji, wyrabiających marki ochronne. Polecił wnieść odpowiednie zredagowane przez specjalistę, do u-

rzędu nadającego owe zastrzeżenia. Otrzymał pismo urzędowe, przysługujące fabrykantowi wykiuwaczy w odpowiednich pochewkach markę ochronną na jego towar, udał się do bankierów.

Jedni mu odmówili wprost, inni uważali to za rzecz nadto błahą. Nie zrażał się tem, lecz wreszcie znalazł odpowiedniego finansistę, który dał pieniądze na założenie i prowadzenie tego interesu. Uzyskał także markę ochronną na inne państwa.

Dzisiaj znajomy mój jest zamożnym człowiekiem i posiada około pół miliona franków majątku. Jego ochronione pochewką wykiuwacza znajdziecie w każdej restauracji, dbającej o swą opinię i czystość.

On sam nie jada już w restauracji gdzie obrus jest brudny, a wykiuwacze podejrzane. Lecz nie żałuje, że kiedyś tam jadł. Zwłaszcza ten jeden raz!

Otóż macie przykład, co to jest zmysł do interesów. Widzicie, jak rzecz drobna posłużyła do zrobienia majątku. Ten zmysł do interesów można wykształcić także. Tak jak można wychować silną wolę, tę główną kierowniczką naszych dążeń i czynów.

Poznajecie przedawszyskiem, co jest istotą tego zmysłu.

(d. c. n.)

Istniejący 2-gi rok Polski Skład Resztek Tełarów Wefnianych

Stadnickiego i S-ki

W NOWORADOMSKU, ul. Żabia d. p. Adamki wicza (w oficynie).

Poleca: **Korty i Sukna** w lepszych gatunkach na palta i garnitury męskie; trwałe „Polski Czap” i prawdziwą „Angielską Skórę” I-go Tkackiego Związku Rob. w Łodzi na ubrania dla ludzi pracy. Gotowe spodnie.

Gotowe Garnitury, wykonywane na obstałunek z zamówionych materiałów w pracowniach krawieckich przy składzie.

Gwarancja dobrego kroju i starannego wykończenia. Ceny niskie — bo w prywatnym mieszkaniu.

Automatyczne zamykacze drzwi

ORYGINALNE AMERYKAŃSKIE

Poleca: **W. STAJEWSKI** II-ga Aleja N-r. 33. tel. 680.

Chorym

Chorych leczących się Spermina-Poehla, starszą się ostrzec za pomocą szumnych reklam o plynach z granatów nasyconych, przyzym w reklamach tych nie kregując się zupełnie, przekraczają takty i powdają się na imiona i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli nawet tych preparatów. Przytulamy sobie za obowiązek ostrzec chorych przed temi ekstraktami, gdyż nie mając nie wspólnego ze Spermina Poehla, zawierają one częstokroć szkodliwe dla zdrowia składniki. Trzy neurasteni, niemozy słowem, świadcze stowczym, histery, nerwobólach, mialowiciach, gruczniak, przywrosta, strachach, lezencia, rzeza, chorobach serca, (obrzeczono, zwabolenia, bicia serca, arytmi, mialowicia) zwabolenia lezencia, alkoholizma, zalka miewna pocienzo rzezo, paralizach, delaboci, wntakach przywrotych chorach, zrozmaczama i t. d. zostaly jedynie zepomocą Sperminy-Poehla oslagniete, te oslagniewajace wyniki, ktore stwierdzona zostaly, za pomoca dozwolonych najznakomitszych uczonych i lekarzy swietna slycha.

SPERMINA-POEHL'A

Organoterapeutyczny Instytut **PROFESSOR DR. POEHL'S WIE** DOSTAWCY DWORU JEGO CESARSKIEJ MOSCI PETERSBURG.

Edward KINDERMAN

CZĘSTOCHOWA, ul. Teatralna № 26 dom własny
Tel. № 522. Filja w Sownowcu ul. Targowa № 14.

POLECA: łożka żelazne, łożeczka dziecięce, kolebki, wózkidziecinne materace druciane i sprężynowe i t.d. **CENY NIZKIE ZA GOTOWKE I NA RATY, CENNIKI NAŻĄDZANE GRATIS.**

Wyższa Szkoła Kroju

Pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszawskiego i laureatki paryskiej akademii nagrodzonej złotym diamentem w akademii krawców.

H. CHWIKOWSKIEJ

Ul. Dojazd N-r. 5, 1-sze piętro front.

FILJA WARSZAWSKIEGO ZAKŁADU CZYSZCZENIA A. ELŻANOWSKIEGO

ul. Teatralna № 31.

Przyjmuje czyszczenie szyb, sposobem ulepszonej, sprzątanie mieszkań, frotowanie posadzek, po cenach nader umiarkowanych. Gwarancja zapewniona.

0445

Pracownia Armatury M. Czuryńskiego.

1. Warszawska N-r. 113, Telefon N-r. 277, w Częstochowie. Wyrabia Kranie Wentyle - Słuzki i pływaki do fczerwowków i t. d. i takowy towar gotowy po siada na skiadzie.

0614-5

Sprzedaz resztek wełnianych i bawelnianych

M. Michalska

w CZĘSTOCHOWIE, ul. Cerkiewna № 5, 1-sze piętro.

Chrześcijański Zakład Szułtarski **K. SUWAŁSKIEGO** Teatralna № 19

Przeniesiony z 2-eg. Alaj Nr. 52.

Poleca na skladzie duzy wybor surowcow, pedzi i t. d. Towar gwarantowany.

POKOST

C. Ch. Szmidta w Rydze

oraz wszelkie Farby i Gipsy

Poleca: sklad materialow aptecznych i farb

Wacława ORŁA w Częstochowie, III Aleja 46.

WODA, SÓL I PASTYLKI EMS

NA STOSOWANIE SZKODLIWIE przy KAZIEŁ, CHOROZACH, KATARACH, INFLUENZIE, ZAGRZE I t. d. SÓL ZALECANA SZCZEGÓLNIC DO POKALNIA I INHALACJI.

J. KONARSKA.

b. uczenica Herasgo.

po dopełnieniu kursów krawiectwa a dam stopieo zagrancja otworzyła pracownię sukien i okryc damskich, Częstochowa ul. Szkoła 5A. Wykonwya wszelkie roboty krawieckie damskie jako to: prasowanie, teatralne podług ostat. mody.

APTEKACHISKA, ADT. WYSTAWA WARSZAWSKA 1914

WYKONAWCZY I TŁACZARNI WYKONAWCZY

Lokal

Aleksandrowska Nr. 8, w osobnym domu z ogrodem, złożony z 6 pokoi, wszelkimi wygodami do wynajęcia. Informacji udziela p. Buhle, Przedsiębiorstwo Budowlane III Aleja Nr. 5A.

PIEKARNIA

Marcelego Chmielewskiego

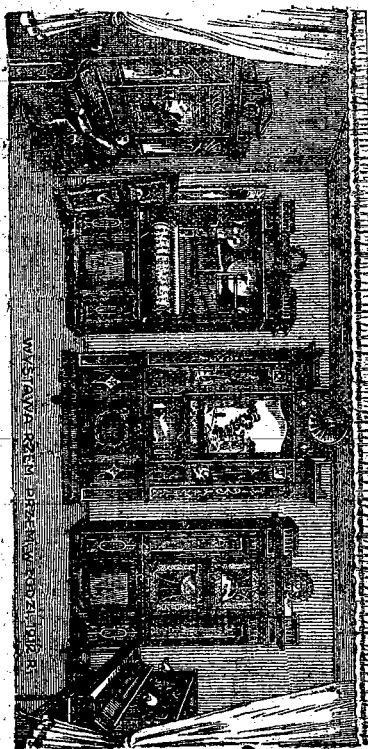
Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej Tel. 654

Wyłączna sprzedaż mego pieczywa w sklepach: Mleczarnia „Skrzydłów” ul. Teatralna 11, — ul. Dojazd 13, — ul. Krakowska 33, — Siedm Kamienie 21.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni różnych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów. Polecając się nadal Szanownej Publiczności pozostaje

z poważaniem **Marceli Chmielewski.**

0722

Orkiestrony i Pianina Au-
diatorowe, sprężynowe i elektry-
czne

STALE NA SPRZEDZIE

DOM HANDLOWY
WŁADYSŁAW KULSKI
CZĘSTOCHOWA
Aleja 30
Telefon 93

Potrzebny
falester do zaluźnionej o-
sady, Wiadomość Kniggar
na M. Smuśtra w Piotrk-
owie. 0958—

Lokal
po restauracji szara do
wynajęcia Krakowska 28
Wiadomość w restauracji.

Potrzebny
ekspedjent do magazynu
z konfekcją męską obez-
nany z tą branżą ze
świadectwami lub powo-
łanie się na osoby wybit-
niejsze. Oferty w Adm.
pod lit. P. S. 0936—

Do wynajęcia
mieszkanie dla pojed-
ynczej osoby, lub bez-
dzietnego małżeństwa
od zaraz. Wiadomość,
Zielona 18. 0932.

**Poleca bez kosz-
tów pośrednictwa**
administratorów, rzad-
ców rolnych, buchaltet-
rów, magazynierów, oili-
gajistów rolnych, mecha-
ników, gospodynie wiejs-
kie, kasjerki, ekspedjen-
ki, ogrodników, lokai -
t. p. Do wzięcia dzierża-
wy 6 i 8 włokowych fol-
warków z pierwszej ręki.
Kaucyonowane Biuro
Komisowe Częstochowa
2 Aleja 33. 0921—

Zaraz
potrzeba 10 tysięcy rub.
na 1 numer hipoteki.
Wiadomość-Michałski-3
Aleja 50. 1700—

Zginął
paszport Jozefa Szyldba-
cha wydany przez Ma-
gistrat Miasta Wysogrod
1696—

Sklep
kolonialno-spożywczy
z piwem w
dobrym punkcie da-
jący utrzymanie rodzi-
nie zaraz do odstąpi-
enia Wiadomość III A-
leja Nr. 53 w sklepie

Tokarnie
do drzewa używane sprze-
dene. Wiadomość od 6
wieczorem Krakowska 51
m 12

D-ra MAKSA HEIM

KARMELKI-LAXIN

ULUBIONY ŚRODEK
DO
REGULOWANIA
FUNKCJI ŻOŁĄDKA I KISZEK
ORAZ
ZAPOBIEGANIA
ZAPARCIU.

DLA DOROŚLYCH I DZIECI
DOSKONAŁY SMAK,
LAGODNE, PEWNE
DZIAŁANIE.

UZNANE ZA DOSKONAŁE
ZALECANE PRZEZ LEKARZY.

CENA PUDEŁKA 75 KOP.

ZADAĆ WYRAŹNIE WE WSZYSTKICH APTEKACH
PRAWDZIWYCH

KARMELKÓW-LAXIN

D-ra MAKSA HEIM
W ZIŁONO-BIAŁYCH
PUDEŁKACH

Potrzebni bileterzy do cyrku Paul-
lusa oferty w Administr.
Gońca. 1692—

Poszukuje miejsca ekspedjenta do
sklepu. Wiadomość w Ad-
ministr. Gońca. 1695—

Oprawa obrazów-tanie w księgar-
stwie M. LIPSKIEJ w Czę-
stochowie II Aleja 23

Do sprzedania sklep galanteryjny w do-
brym punkcie. Wiadom-
ść w Adm. Gońca. 1718

Firma Egzystuje od 1860 roku

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna

A. Heiningera

II-ga Aleja Nr 19. Telef. Nr 5.

Wykonuje farbowania i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie, a mianowicie: Gardorobę damską męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki pluszowe pokrycia z mobil i t. p.

SKLEPY WŁASNE

w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotrk. ul. Kalska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykoska 21 tel. 266.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż pocztówek różnych wydawnictw krajowych i zagranicznych po cenach najprzystępniejszych p. f. **M. Baumert** w Częstochowie, ul. Dojazd 17, vis à vis D. Z. W. W. **Uwaga** skład zaopatrywany w ciągłe nowości i posiada wielki wybór za gotówkę 5% z konta również poszukuje się uzdolnionego komisjona.

40 DNI 40

Bezpłatnie!!

Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francusku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wazytkie inne—reklama) temu swobodnie pieniądze. Cena samouczka jednego języka z przes. za pobr. poczt. 1 rb, 10 k., 2-ch 1 rb, 50 k., 3-ch 2 rb, 80 k., 4-ch 3 rb, 65 k. Obstalunki wypełnia jedyny skład na całą Rosję: St. Petersburg, Peterb. Storon, Bolsoj per. 36. **J. K. PETERS.**

40 DNI 40

H. SAKOWSKI

Magazyn i pracownia obuwia w Częstochowie II-ga Aleja 27.
Magazyn zaopatrzony w gotowe obuwie i kalosze. Fasony naj-
świeższe od najwykwintniejszych do najprostszych.
Sprzedaż różnych skór i przyborów szewskich.

TIOITYMINA

APTEKARZA J. HUMBLET

ZATW. PRZEZ URZĄD LEKAR. PETERSB. ZATP 6816.

ZALECANIE PRZEZ P.P. LEKARZY Z NIEZAWODNYM SKUTKIEM. JAKO ŚRODEK ZNAKOMITY W PRZYPADKACH CHOROBU DRÓG ODDECHOWYCH, JAK: KATAR KRZANI, KATAR OSKRZELI, KATARY PŁUC, NASZEL. POBUZDZA ŁAKNIENIE. WZMACNIA ORGANY TRAWIENIA, A TEM SAMEM PRZYCZYNI SIĘ DO OGÓLNEGO POLEPSZENIA STANU CHOROGEU. SPOSÓB UŻYCIA PRZY KAŻDYM FLAKONIE. ZADAĆ WE WSZYSTKICH APTEKACH I SKŁADACH APTECZ.

Nauczyciel
Szkoły Rządowej poszu-
kuje lekcyj przysporabia-
tanie do Gimnazjum i
innych zakładów nauko-
wych. Wiadomość w Ad-
ministracji Gońca.

Ajenci
ustosunkowani w branży
aptecznej i wino—kolo-
nialnej na prowizję posu-
kiwani. Szczegółowe ofer-
ty sub „Pośrednictwo”
w Adm. Gońca. 1689—

Pokój
do wynajęcia dla osoby
pojedynczej. Wiadomość
w aptece Jerzmanowski-
go. 1691—

Nowo stworzony
skład **STOLARSKO-
MODELARSKI** B-ci Hal-
kiewicza, Janagórka 8

Sklep Polski
3 Aleja 45. Poleca zaw-
sze świeże towary kolo-
nialno—spożywcze kon-
serwy i delikatesy pro-
dukty wiejskie. 0925—

Potrzebna
kucharka i do interesu
handlowego. Oferty stła-
dać w firmie Zarębskiego
Chazińskiego Ogodo-
wa 11. 1702—

Zakład
Bronzowulezo-Galwanic-
ny i odlewania metalu-
B-ci Lachowikoh w Cze-
stochowie, II-ga Aleja
№ 21, Platerowanie: kło-
tem, srebrem, nitem i
miedzią. Wyrabia: apa-
ratury Kościelne, Nakry-
cia stołowe i reperacje
tychże, oraz zyrandole
Kościelne i Elektrycznym

Do wynajęcia
od Nowego Roku lo-
kal z wszelkimi
nowoczesnymi wy-
godami od frontu w
Alejach. Wiadomość w
Adm. Gońca. 6897—

Meble
sofy, komody,
łóżka, krzesła,
biurko stoły i t d
w Zakładzie sto-
larskim S. Wit-
kowskiego obok
fabryki (La Csen
stochowienna).
1648—

Sklep
spożywczy do sprzedania
Ortata Gross ul. Palna
1711—

Z powodu
wyjazdu sprzedają szara
zsafe, kredens, łóżka,
stół oraz krzesła. Aleja
III 69 pastel. 1664

Nowo
otworzona Chrze-
ścijańska pracow-
nia Gorszów „He-
lony w Częstoch-
wie Teatralna 17
Poleca gorsety
najmniejszych
fasonów biuschel-
tery pasy hygie-
niczne szelki do
prostego trzyma-
nia się oraz wase-
lkie reperacje,
Robota Spłdina
Ceny bardzo prz-
stępne.

Sklep
2 pokoje przedpokój ku-
chnia i piw do wynajęcia od
Nowego Roku — Stradom-
ska 11 zdalnie — na sklep
spożywczy i t. d. 1694—

Do sprzedania
otomana, stół, obrazy fo-
to bajany, etykiety i
łóżka. Wielka 10 m. 4
1705—

I-2 WYKŁADY KULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.

Kompletny kurs do samodzielnej nauki. „Kuchnia mięsna i postna”. około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pasztek i t. p. 300 stronice ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RADY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywe obiady, wraz z dodatkiem, jak należy krajać mięsa, upiekszać stoły i ubierać półmiski, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami). Z zamówieniami należy zwracać się jedynie do **J. A. PETERSA, Petersburg (Petersburskaja) stor. Bolsoj prosp. 56**

Drzewka owocowe
najlepsza pora sadzenia obecnie. Większe zamówienia otrzymują bezpłatnie bzy pełne. — Ogrodnictwo „Halinów” Władysława Zawady, Szkolna nr. 20.

Kapusta „Halinówka”
jedyna kapusta, hodowana bez ludzkich nawozów, pud 40 kop. Dostawa bezpłatna, — Szkolna 20. 1669-2

Szczeta Kroju i Sycia-

M. PIASECKIEJ

MISTRZYNI CECHU WARSZAWSKIEGO
I CZĘSTOCHOWSKIEGO

Częstochowa, II-ga Aleja Nr 40.

Przy szkole pracownia sukien okryć i kostjumów na ządanie formy papierowe kopjowane czyniące zadość najwybredniejszemu wymagantom.

KAFLE i ROBOTY ZDUNSKIE
L. NIEPRZECKI i S-ka
Teatralna Nr 34, Telefon Nr 321.

Kierownik Literacki F. J. Galiński